

Sygn. akt VII U 863/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Danuta Dadej-Więsyk

p.o. protokolanta sądowego Wioleta Skobel

po rozpoznaniu w dniu 4 maja 2016 roku w Lublinie

sprawy K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty z tytułu choroby zawodowej

na skutek odwołania K. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 11 marca 2014 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 863/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 marca 2014 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 167, poz. 1322 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. z 2009 roku, Nr 167, poz. 1322), odmówił K. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, ponieważ Komisja Lekarska organu rentowego nie uznała ubezpieczonego za osobę częściowo lub całkowicie niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową. (decyzja – k. 19 akt rentowych)

W odwołaniu pełnomocnik K. M. zaskarżył wskazaną decyzję w całości wnosząc o ustalenie, że skarżący jest niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową i przyznanie mu renty z tytułu niezdolności do pracy. Zaskarżonej decyzji zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym uznaniu przez Zakład, iż skarżący nie jest niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową. W uzasadnieniu pełnomocnik skarżącego podniósł okoliczności dotyczące orzeczenia o rozpoznaniu u skarżącego choroby zawodowej w postaci pylicy płuc górników węgla oraz dotyczące stanu jego zdrowia uniemożliwiającego wykonywanie wyuczonego zawodu jak również żadnego innego zgodnego z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi. (odwołanie – k. 2 – 4 akt sądowych)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podnosząc argumenty, które legły u podstaw zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie - k. 7 – 7v. a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

K. M. w dniu 22 stycznia 2014 roku złożył wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. W ramach rozpoznania wniosku lekarz orzecznik Zakładu dokonał oceny stanu zdrowia ubezpieczonego i w orzeczeniu z dnia 18 lutego 2014 roku uznał, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy, wobec czego nie istnieje nadal niezdolność do pracy w związku z chorobą zawodową. Orzeczenie zostało wydane po przeprowadzeniu bezpośredniego badania ubezpieczonego i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej, w tym zaświadczenia o stanie zdrowia z dnia 20 grudnia 2013 roku, wyników badań dodatkowych rtg i klp oraz w oparciu o opinię konsultanta Zakładu z dnia 11 lutego 2014 roku. Od wskazanego orzeczenia ubezpieczony wniósł sprzeciw, w ramach rozpoznania którego w orzeczeniu z dnia 6 marca 2014 roku Komisja Lekarska Zakładu podzieliła ustalenia lekarza orzecznika nie uznając ubezpieczonego za osobę niezdolną do pracy oraz niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową. Orzeczenie zostało wydane po przeprowadzeniu bezpośredniego badania ubezpieczonego i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej będącej przedmiotem oceny dokonanej przez lekarza orzecznika oraz dodatkowo kart informacyjnych z leczenia szpitalnego z lutego 2013 roku. Wskazane orzeczenie stanowiło dla organu rentowego podstawę do wydania zaskarżonej decyzji.

W okresie od dnia 14 grudnia 1982 roku do dnia 6 maja 2013 roku ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu w (...) Spółce Akcyjnej w B.. W trakcie wskazanego zatrudnienia wykonywał prace na stanowisku robotnika budowlanego na powierzchni od dnia 14 grudnia 1982 roku do dnia 26 kwietnia 1983 roku, w okresie od dnia 27 kwietnia 1983 roku do dnia 2 kwietnia 1985 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową, od dnia 2 maja 1985 roku do dnia 31 stycznia 1987 roku wykonywał pracę na stanowisku mechanika maszyn budowlanych na powierzchni, od dnia 1 lutego 1987 roku do dnia 31 sierpnia 1988 roku na stanowisku ślusarza – mechanika maszyn budowlanych na powierzchni, od dnia 1 września 1988 roku do dnia 20 lutego 1990 roku na stanowisku ślusarza – spawacza na powierzchni oraz od dnia 21 lutego 1990 roku do dnia 6 maja 2013 roku na stanowisku ślusarza maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią. Faktycznie na ostatnim stanowisku pracę wykonywał do dnia 9 lipca 2012 roku z uwagi na to, że w okresie od dnia 10 lipca 2012 roku do dnia 7 listopada 2012 roku był uprawniony do zasiłku chorobowego a w okresie od dnia 8 listopada 2012 roku do zakończenia zatrudnienia korzystał ze świadczenia rehabilitacyjnego. W okresie zatrudnienia na stanowisku ślusarza maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią ubezpieczony pracował w oddziałach mechanicznych obsługujących urządzenia na dole kopalni w różnych miejscach, tj. w rejonie ściany, przodka, dróg przewozowych i warsztatu mechanicznego. Do obowiązków na zajmowanym stanowisku należało utrzymanie maszyn i urządzeń oraz instalacji w ruchu, w czasie wykonywania których był narażony na pył węglowy zawierający wolną krystaliczną krzemionkę przekraczający normatywy higieniczne. W czasie pracy pod ziemią ubezpieczony był narażony również na inne czynniki szkodliwe dla zdrowia w tym wilgoć, hałas, wibracje, zapylenie, temperaturę oraz drażniące skórę, układ oddechowy jak i narządy wzroku. Wykonywanie obowiązków na ostatnio zajmowanym stanowisku związane było z dużym wysiłkiem fizycznym, z dłuższym przebywaniem w pozycji stojącej bądź w wymuszonej pozycji ciała.

Nadto w okresach od dnia 1 lipca 2002 roku do dnia 31 grudnia 2005 roku, od dnia 1 maja 2006 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku, od dnia 7 lutego 2009 roku do dnia 31 stycznia 2011 roku oraz od dnia 5 lutego 2011 roku do dnia 6 maja 2013 roku ubezpieczony był zatrudniony na część etatu w (...) Spółce Akcyjnej B. na stanowisku ślusarza maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią.

Podczas badań okresowych w maju 2012 roku stwierdzono u skarżącego zmiany w płucach. Rozpoznanie pylicy górników kopalń węgla ustalono w związku z pobytem ubezpieczonego w Szpitalu (...) w L. w Oddziale (...) w okresie od dnia 4 lutego 2013 roku do dnia 19 lutego 2013 roku. Wykonane wówczas tk klatki piersiowej potwierdziło występowanie licznych zmian drobnoguzkowych. Natomiast przeprowadzone badanie spirometryczne potwierdziło stan normy co do rezerwy wentylacyjnej płuc. Od wielu lat skarżący leczy się również z powodu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc.

Decyzją z dnia 5 grudnia 2013 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ł. po rozpatrzeniu zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej stwierdził u K. M. chorobę zawodową w postaci pylicy górników kopalń węgla.

Trwały uszczerbek na zdrowiu w związku z chorobą zawodową został ustalony u skarżącego na poziomie 25. %.

Ubezpieczony legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym w zawodzie mechanika maszyn budowlanych. (okoliczności bezsporne)

W opinii z dnia 22 października 2014 roku biegła specjalista chorób płuc wskazała, że skarżący uskarża się na duszność wysiłkową, szybkie męczenie się oraz suchy kaszel. Jednakże w ocenie biegłej przeprowadzone bezpośrednie badanie ubezpieczonego nie potwierdziło występowania zmian osłuchowych na płucami ani objawów niewydolności oddechowej. Nadto biegła wskazała na okoliczność, iż wyniki badań spirograficznych pozostają w normie oraz że kontrolny radiogram z dnia 13 lutego 2014 roku nie wykazuje występowania istotnych różnic w porównaniu z poprzednim. Powołane okoliczności zdaniem biegłej powodują niemożność świadczenia pracy pod ziemią w zapyleniu i narażeniu na wdychanie pyłów zwłókniających. Nie wyłączają jednak możliwości wykonywania lekkich prac w dobrych warunkach. (opinia – k. 35 a.s.)

W opinii uzupełniającej z dnia 12 lutego 2015 roku biegła specjalista chorób płuc podniosła, że stwierdzona o skarżącego choroba zawodowa stanowi przeciwwskazanie do pracy pod ziemią. Natomiast zdaniem biegłej nie stanowi przeszkody do pracy lekkiej w dobrych warunkach na innym stanowisku zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi. Nadto biegła wskazała na okoliczność przewlekłości choroby zawodowej oraz braku dynamicznego rozwoju zmian pylicznych w płucach na co zdaniem biegłej wskazują wynik badań radiologicznych klatki piersiowej z dnia 13 lutego 2013 roku bez istotnych różnic w porównaniu z poprzednimi jak również wynik badania skarżącego przeprowadzonego przez biegłą w dniu 22 października 2014 roku, które nie potwierdzają istnienia objawów niewydolności oddechowej. Zdaniem biegłej z uwagi na przewlekły charakter choroby zawodowej zmiany w płucach wymagają okresowej kontroli radiologicznej i spirograficznej, która realizowana była w dniu 27 marca 2014 roku. Wyniki spirometrii z tego dnia pozostają w granicach normy. Odnosząc się do stwierdzonego w zaświadczeniu lekarskim (k. 46 a.s.) „nieokreślona przewlekła choroba zaporowa płuc w okresie zaostrzenia” biegła podniosła, że aktualnie nie jest ono uznane za chorobę zawodową u skarżącego oraz w okresie zaostrzenia ubezpieczony może wymagać intensywnego leczenia i zwolnienia lekarskiego w tym czasie, jednakże nie daje to podstaw do uznania długotrwałej niezdolności do pracy z powodu choroby zawodowej. (opinia uzupełniająca – k. 53 a.s.)

W kolejnej opinii uzupełniającej z dnia 9 lipca 2015 roku powtórzyła argumenty zawarte w treści opinii uzupełniającej z dnia 12 lutego 2015 roku oraz podniosła, że dokumentacja z k. 82, 83 i 85 jest całkowicie nieczytelna. Te względy w ocenie biegłej uzasadniają wniosek o tym, że stopień zaawansowania zmian pylicznych w płucach bez objawów niewydolności oddechowej nie sprowadza długotrwałej niezdolności do pracy z powodu choroby zawodowej. (opinia uzupełniająca – k. 95 a.s.)

W kolejnej opinii uzupełniającej z dnia 28 sierpnia 2015 roku biegła specjalista chorób płuc wskazała, że ze względu na chorobę zawodową, tj. pylicę górników kopalń węgla nie może pracować pod ziemią, nie powinien wykonywać pracy w zapyleniu i narażeniu na kontakt z czynnikami drażniącymi drogi oddechowe. Zdaniem biegłej może natomiast wykonywać prace zgodne z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi w charakterze mechanika maszyn budowlanych i ślusarza na powierzchni w środowisku pracy w którym nie występują czynniki narażenia na wyżej wskazane okoliczności, z tym zastrzeżeniem, że badany nie powinien pracować jako spawacz. (opinia uzupełniająca – k. 102 a.s.)

W opinii datowanej na dzień 12 października 2015 roku biegłe sądowne z zakresu pulmonologii i medycyny pracy po przeprowadzeniu bezpośredniego badania ubezpieczonego oraz wskazując w szczególności na wyniki badań spirometrycznych skarżącego z dnia 27 marca 2014 roku i z dnia 15 stycznia 2015 roku, z których wynika obraz płuc zaburzeń wentylacji w niewielkim stopniu z obniżeniem pojemności życiowej, wypowiedziały się, że obecny stan zdrowia ubezpieczonego stanowi przeciwwskazanie do pracy pod ziemią z powodu stwierdzonej choroby zawodowej. Natomiast nie stanowi podstawy do stwierdzenia niezdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi do pracy na powierzchni. Z tych względów biegłe nie uznały skarżącego za osobę niezdolną do pracy z powodu choroby zawodowej. (opinia – k. 118 – 188v. a.s.)

Rozstrzygając w sprawie Sąd Okręgowy oparł się na opinii biegłej specjalisty chorób płuc z dnia 22 października 2014 roku jak i opiniach uzupełniających z dnia 12 lutego 2015 roku, z dnia 9 lipca 2015 roku i z dnia 28 sierpnia 2015 roku oraz łącznej opinii biegłych z zakresu pulmonologii i medycyny pracy z dnia 12 października 2015 roku. Wskazane biegłe przeprowadziły bezpośrednie badanie ubezpieczonego oraz wnikliwie przeanalizowały jego dokumentację medyczną i omówiły wpływ zdiagnozowanych u skarżącego schorzeń na zdolność do pracy w związku ze stwierdzoną chorobą zawodową przy uwzględnieniu dotychczasowego doświadczenia zawodowego i posiadanych kwalifikacji, nie stwierdzając u ubezpieczonego niezdolności do pracy pozostającej w związku z chorobą zawodową. Zdaniem Sądu wnioski zawarte w powołanych opiniach są szczegółowo a tym samym wystarczająco uzasadnione. Z tych względów wskazane opinie Sąd uznał za wiarygodne, miarodajne i wyczerpujące, a przez to przedstawiające wystarczające wiadomości specjalne, niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 roku, sygn. II UKN 96/99). Kierując się powyższymi wskazaniem Sąd Okręgowy w całości podzielił wnioski biegłych w zakresie nie ustalenia u ubezpieczonego niezdolności do pracy w tym w związku z chorobą zawodową.

Oceny tej w żadnej mierze nie może podważać okoliczność, że skarżący z powołanymi opiniami i wnioskami w nich zawartymi co do stanu jego zdrowia się nie zgadza. Po pierwsze należy wskazać, że Sąd w toku rozpoznania odwołania uwzględniał inicjatywę dowodową pełnomocnika skarżącego i dopuszczał kolejne opinie uzupełniające jak również dopuścił opinie innych biegłych, których wnioski co do oceny stanu zdrowia ubezpieczonego okazały się całkowicie zgodne. W kolejnych wywołanych opiniach uzupełniających jak również w nowej opinii biegli odnieśli się do kwestii podnoszonych przez pełnomocnika skarżącego. Te tą okoliczność w sposób jednoznaczny wskazuje treść opinii uzupełniającej z dnia 9 lipca 2015 roku w której biegła specjalista chorób płuc wskazała na okoliczność zawarcia odpowiedzi na wszystkie pytania pełnomocnika w treści opinii z dnia 22 października 2014 roku oraz opinii uzupełniającej z dnia 12 lutego 2015 roku jak również podniosła obiektywny brak możliwości odpowiedzi na pytania typu „co by było gdyby” podnosząc jednocześnie, że ocena stanu zdrowia skarżącego może być oparta wyłącznie na dostępnych wynikach badań i na podstawie osobistego badania ubezpieczonego. (opinia uzupełniająca – k. 95 a.s.)

Zdaniem Sądu Okręgowego w tym miejscu należy również wskazać na stanowisko prezentowane przez Sąd Najwyższy jako dodatkowo uzasadniające nie wywołanie kolejnej opinii wbrew wnioskowi pełnomocnika skarżącego. Zgodnie z nim „nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych, czy też opinii instytutu w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszej opinii, gdy zachodzi taka potrzeba, a więc wtedy gdy opinia, którą dysponuje zawiera istotne luki, bo nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, jest niejasna, czyli nienależycie uzasadniona lub nieweryfikowalna, tj. gdy przedstawiona przez eksperta analiza nie pozwala organowi orzekającemu skontrolować jego rozumowania co do trafności jego wniosków końcowych” (postanowienie z dnia 19 sierpnia 2009 roku, sygn. III CSK 7/09; wyroki z dnia 6 maja 2009 roku, sygn. II CSK 642/08 oraz z dnia 4 sierpnia 1999 roku, sygn. I PKN 20/99). W ocenie Sądu wywołane w sprawie opinie nie spełniają tych negatywnych kryteriów. Zdaniem Sądu stan zdrowia skarżącego został wyczerpująco ustalony w dotychczasowych opiniach biegłych. Z tych względów Sąd oddalił wniosek strony skarżącej o dopuszczenie dowodu z ustanej opinii uzupełniającej na okoliczności wynikające z pytań zawartych w piśmie procesowym z dnia 18 stycznia 2016 roku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. M. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 1242 ze zm.) z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje świadczenie w postaci "renty z tytułu niezdolności do pracy" dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Stosownie do art. 17 ust. 1 powołanej ustawy przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego,

do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Zgodnie zaś z art. 58 powołanej ustawy w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa oraz ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Zgodnie zaś z ust. 3 tego przepisu częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przy dokonywaniu oceny stopnia niezdolności do pracy należy kierować się wskazaniem określonymi w art. 13 ust. 1 cytowanej ustawy, zgodnie z którym przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

- 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;
- 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Kierując się wynikami postępowania dowodowego przeprowadzonego w sprawie oraz treścią cytowanych przepisów, Sąd Okręgowy odmówił ustalenia K. M. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową z uwagi na brak ziszczenia się w rozpoznawanej sprawie przesłanki istnienia niezdolności do pracy pozostającej w związku z ustaloną chorobą zawodową u skarżącego. Zarówno opiniujące w sprawie biegłe specjaliści chorób płuc jak i biegła z zakresu medycyny pracy zgodnie oceniły, że ze względu na chorobę zawodową, tj. pylicę górników kopalń węgla ubezpieczony nie może pracować pod ziemią, nie powinien wykonywać pracy w zapyleniu i narażeniu na kontakt z czynnikami drażniącymi drogi oddechowe. Natomiast zdaniem wskazanych biegłych skarżący może natomiast wykonywać prace zgodne z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi w charakterze mechanika maszyn budowlanych i ślusarza na powierzchni w środowisku pracy w którym nie występują czynniki narażenia na wyżej wskazane okoliczności, z tym zastrzeżeniem, że badany nie powinien pracować jako spawacz. Co istotne opiniujące w sprawie biegłe formułując wnioski co do oceny stanu zdrowia ubezpieczonego w zakresie istnienia bądź nie stanu niezdolności do pracy pozostającej w związku z chorobą zawodową odniosły się do posiadanych przez skarżącego kwalifikacji w sposób jak najbardziej prawidłowy. Jednoznacznie bowiem oceniły, że nie może pracować przy uwzględnieniu choroby zawodowej pod ziemią, jednocześnie przyjmując przez może wykonywać pracę na powierzchni związane z naprawą maszyn budowlanych. Takie wnioski uwzględniają okoliczność wykonywania przez skarżącego w okresie od dnia 21 lutego 1990 roku do dnia 6 maja 2013 roku na stanowisku ślusarza maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią jak i również posiadania przez ubezpieczonego wykształcenia zasadniczego zawodowego w zawodzie mechanika maszyn budowlanych oraz wykonywania w okresie od dnia 14 grudnia 1982 roku do dnia 26 kwietnia 1983 roku i od dnia 2 maja 1985 roku do dnia 31 stycznia 1987 roku pracy na stanowiskach mechanika maszyn budowlanych na powierzchni, ślusarza – mechanika maszyn budowlanych na powierzchni oraz ślusarza – spawacza na powierzchni. Tym samym wnioski biegłych co do uznania skarżącego za zdolnego do pracy zgodnej z posiadanymi formalnymi kwalifikacjami zawodowymi popartymi praktycznym doświadczeniem zawodowym zdobytym w związku z pracą przy naprawie i utrzymaniu urządzeń na powierzchni w pełni odpowiadają przyjętemu w orzecznictwie pogładowi co do postulatu uwzględniania posiadanych kwalifikacji, które należy rozumieć jako wynikające zarówno z formalnego wykształcenia, jak również z doświadczenia i praktyki zawodowej, które bez potrzeby przekwalifikowania zawodowego pozwalają podjąć pracę w innych warunkach i na innym stanowisku niż dotychczas. (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2011 roku, sygn. I UK 175/11, z dnia 20 grudnia 2011 roku, sygn. I UK 158/11, z dnia 3 lipca 2012 roku, sygn. II UK

321/11, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 listopada 2012 roku, sygn. III AUa 464/12). Sąd orzekający w pełni te poglądy podziela.

Z tych względów Sąd Okręgowy oddalił odwołanie i na podstawie powołanych przepisów oraz artykułu 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.